

Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України
(ЦДАМЛМ України)

ФОНД № 842

**Барабаш
Юрій Якович**

(1931 р.н.)

**український і російський
літературознавець та публіцист**

ОПИС № 4

справ постійного зберігання

1958 – 2005

Київ 2014

Зміст

Передмова

Список скорочень

Іменний покажчик

№ од. зб.

I. Творчі документи Барабаша Ю.Я.	1 – 16
II. Листи Барабашу Ю.Я.	17 - 29
III. Документи до біографії Барабаша Ю.Я.	30 - 31
IV. Документи, зібрані Барабашем Ю.Я. для своїх робіт.	32
V. Документи про Барабаша Ю.Я.	33 - 38

Передмова

Барабаш Юрій Якович, український і російський літературознавець та публіцист.

Народився у м. Харкові 10 серпня 1931 р.

Закінчив Київський державний університет імені Тараса Шевченка (1955 р.). Захистив кандидатську (1964 р.) та докторську (1969 р.) дисертації, а в 1971 р. отримав звання професора.

Був редактором журналу «Знамя», заступником головного редактора «Литературной газеты». Із 1965 по 1973 рр. - інструктор, а згодом заступник завідуючого відділом ЦК КПРС. У 1973 р. – директор Інституту історії мистецтв Міністерства культури СРСР, а з 1975 р. призначений на посаду директора Інституту світової літератури ім. М. Горького АН СРСР. Із 1983 по 1985 рр. - головний редактор газети «Советская культура».

Творчі зацікавлення: теорія літератури, методологія літературознавства, історія української і російської літератур.

Автор книг: «Поет і час: Статті та літературні проекти» (1958 р.), «Крылатый реализм» (1961 р.), «Чистое золото правды» (1963 р.), «Я есть народ...» (1967 р.), «Довженко» (1968 р.), «О народности. Литературно-критические очерки» (1970 р.), «Вопросы эстетики и поэтики» (1973, 1977, 1978, 1983 рр.), «Алгебра и гармония. О методологии литературоведческого анализа» (1977 р.), «Знаю человека... Григорий Сковорода: поэзия, философия, жизнь» (1989 р.), «Гоголь. Загадка прощальной повести» (1991 р.), «Почва и судьба. Гоголь и украинская литература: у истоков» (1995 р.), «Вибрані студії. Сковорода. Гоголь. Шевченко» (2006 р.), «Просторінь Шевченкового слова» (2011 р.) та ін.

Лауреат Державної премії РРФСР ім. М. Горького (1976 р.), Національної премії України імені Тараса Шевченка (2004 р.).

Детальніша інформація щодо біографії Барабаша Ю.Я. міститься у описах №№ 1 – 3 даного фонду.

До ЦДАМЛМ України Барабаш Ю.Я. передав документи на постійне зберігання у 2007 р. через іншу особу – Василенка Юрія Миколайовича, заступника генерального директора «Українського культурного центру» (м. Москва).

У результаті науково-технічного опрацювання документів фонду було сформовано опис № 4, що містить 38 од. зб. за 1958 – 2005 рр., систематизованих у п'яти розділах. Зокрема: творчі документи, листи Барабашу Ю.Я., документи до біографії Барабаша Ю.Я., документи, зібрані Барабашем Ю.Я. для своїх робіт та документи про Барабаша Ю.Я.

Перший розділ «Творчі документи Барабаша Ю.Я.» містить дисертацію на одержання вченого ступеня доктора філологічних наук, статті, рецензії, доповіді, виступи та ін. документи, що висвітлюють вплив історичних процесів на розвиток української літератури, творчі шляхи таких постатей як Микола Гоголь, Тарас Шевченко, Григорій Сковорода, Євген Маланюк, Василь Барка та ін. актуальні теми.

Другий розділ «Листи Барабашу Ю.Я.» містить листи Василя Барки, Олеся Гончара, Леоніда Новиченка, Івана Світличного та ін. осіб до фондоутворювача.

У третьому розділі «Документи до біографії Барабаша Ю.Я.» міститься лист Фондації Омеляна і Тетяни Антоновичів із запрошенням Барабашу Ю.Я. прибути для вручення йому Нагороди 1998 р. за наукові дослідження видатних постатей української літератури – Гоголя М.В. і Сковороди Г.С.

Четвертий розділ «Документи, зібрані Барабашем Ю.Я. для своїх робіт» складається з одного документа – листа Національної комісії з питань повернення в Україну культурних цінностей при КМ України Барці В. з подякою за передані архівні матеріали та друковані видання.

У п'ятому розділі «Документи про Барабаша Ю.Я.» містяться рецензії та відзиви Дзюби І.М., Карабутенка І.Ф., Новиченка Л.М. та ін. на книгу, статті, рукописи досліджень фондоутворювача та ін. документи.

Систематизовані документи у розділах і підрозділах за хронологією та абеткою. Документи опису опрацьовані згідно з методичним посібником «Робота з документами особового походження». – К.: 2009.

Передмову склала:

головний спеціаліст

відділу довідкового апарату

та обліку документів

Л.О. Рожкова

10 жовтня 2014 р.

Список скорочень

авт.	авторська
арк.	аркуш
б/д	без дати
газ.	газета
док.	документи
журн.	журнал
ім.	імені
ін.	інші
КМ	Кабінет Міністрів
комп.	комп'ютерний
ксерокоп.	ксерокопія
маш.	машинопис
прав.	правка
р.	рік
р.н.	рік народження
ред.	редакторська
рр.	роки
США	Сполучені Штати Америки
факс.	факсиміле

Іменний покажчик

П.І.Б.	№ од. зб.
Антонович О.	31
Антонович Т.	31
Барка В. (Очерет В. К.)	8; 17; 32
Бродський Й.	22
Вишневська І.	35
Волинський П.	36
Гоголь М.В.	3; 4; 10; 31; 35; 37
Гончар О.Т.	18
Гринберг І.	34
Гулинський В.М.	37
Дзюба І.М.	34
Димшиць [А.]	36
Звиняцьківський В.Я.	10
Золотусський І.	37
[Кавко А.] К.	35; 37
Карабутенко І.Ф.	33
Карлинський С.	11
Кислий П.	22
Корогодський Р.М.	19
Куценко Л.	20
Лебедєва Є.Д.	38
Лесин В.І.	36
Лихачов Д.С.	21
Луцький Ю.О.	22
Маланюк Э.Ф.	6; 20
Махновець Л.Є.	23
Мельник В.О.	24
Мишанич О.В.	35
Моргаєнко П.Д.	33
Новиченко Л.М.	25; 34; 36
Панченко П.	9

Світлична Л.П.	27
Світличний І.О.	26
Сидоренко С.	10
Сковорода Г.С.	7; 9; 12; 31; 35
Тарнавський М.	22
Тичина П.Г.	9
Федченко П.М.	28
Харчук Б.М.	29
Хмельницький Б.З.	3
Шабліовський Є.С.	36
Шевченко Т.Г.	3; 12; 14; 37

Затверджено
Рішенням експертно-перевірної
комісії ЦДАМЛМ України
30.10.2014 р. Протокол № 7

ФОНД № 842

Барабаш Юрій Якович

(1931 р.н.)

**український і російський
літературознавець та публіцист**

ОПИС № 4

справ постійного зберігання

1958 – 2005

Надходження згідно з актом № 56 від 07.08.2007.

№ пп	Заголовок справи	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	При- мітки
	I. Творчі документи				
1	<p>“Принцип народности и некоторые актуальные вопросы литературы (Очерки истории и современного развития украинской советской литературы) ”. Автореферат дисертації на одержання вченого ступеня доктора філологічних наук. Додаються: бібліографія, список осіб і організацій та ін. супроводжуючі документи. Маш. з ред. правкою.</p>	30 грудня 1968 – 1969, б/д	5	121	

№ пп	Заголовок справи	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	При- мітки
2	<p>“Принцип народності і деякі актуальні питання літератури (Нариси історії та сучасного розвитку української радянської літератури)”.</p> <p>Дисертація на одержання вченого ступеня доктора філологічних наук. Маш. з правкою.</p> <p style="text-align: center;">Статті</p>	[1968 – 1969]	1	495	
3	<p>“Випадок Хмельницького”, “Дискурс “бусурманства” та ін. з порівняльно-типологічних студій (Гоголь і Шевченко).</p> <p>Автограф з авт. правкою.</p>	б/д	4	125	
4	<p>“Гоголь: кілька штрихів до поличчя на тлі українського бароко”, “Кибинці й недалеко Кибинців” = “Українські Афіни?” про причини, що вплинули на формування релігійних поглядів Гоголя М.В.</p> <p>Автограф з авт. правкою.</p>	б/д	2	42	
5	<p>“Малоросійство і західнорусизм - “сіамські близнюки”, що висвітлює причини виникнення у особи психоконплексу страху перед рідною мовою як відображення страху бути українцем чи білорусом.</p> <p>Автограф з авт. правкою.</p>	б/д	1	28	

№ пп	Заголовок справи	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	При- мітки
6	“Під знаком “кривавого лихоліття”, “Український Єремія” про творчий шлях та внутрішню еволюцію поета Маланюка Є.Ф. Автограф з авт. правкою.	б/д	2	44	
7	“Сковорода Григорій Савич”, “Сковородинські ремнісценції у “Наталці Полтавці”, що розкривають значення творчої спадщини Сковорода Г.С. у започаткуванні духовно- філософського напрямку в українській літературі. Маш., ксерокопія з авт. правкою.	б/д	2	18	
8	“Трикирій Василя Барки” про світоглядну і стилістичну цінність у творчості письменника. Автограф з авт. правкою. * * *	б/д	1	15	
9	Рецензія на рукопис “Павло Тычина. Сковорода. Симфонія. Перевод П.Панченко” для видавництва “Советский писатель”. Маш. з правкою.	б/д	1	8	

№ пп	Заголовок справи	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	При- мітки
10	<p style="text-align: center;">* * *</p> <p>“Треки і юдеї”, або про що насправді йдеться в апостола Павла”. Відзив на монографію Звиняцьківського В.Я. “Микола Гоголь. Таємниці національної душі” (К.: 1994) та статтю Сидоренка С. “Незалежність від здорового глузду. Нотатки крізь сміх і сльози про українську незалежність”, що друкувалась у часописі “Звезда”. Ксерокоп. з маш. із правкою</p>	б/д	1	7	
11	<p>“История литературы или истории болезней?”. Відзив на відповіді Саймона Карлинського професора Каліфорнійського університету в Берклі (США) на запитання анкети журналу “Иностранная литература” (1989, № 7). Варіанти. Автограф, верстка з правк.</p>	б/д	2	11	
12	<p style="text-align: center;">Доповіді</p> <p>На тему: “Шевченко і Сковорода” на науковій конференції у Харківському педагогічному університеті ім. Г.С. Сковороди з нагоди 275-ї річниці від дня народження “мандрівного” філософа. Автограф, факс.</p>	грудень 1997	1	6	

№ пп	Заголовок справи	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	При- мітки
13	<p>На тему: “Тоголезнавство в Україні й поза нею” у Києво-Могилянській академії на заходах, присвячених [“Дню науки”]. Автограф, комп. набір.</p> <p style="text-align: center;">* * *</p>	січень 2005	1	13	
14	<p>Текст виступу на презентації книги “Тарас Шевченко – імперетив України”, що проходила у Києво-Могилянській академії. Автограф, комп. набір.</p> <p style="text-align: center;">* * *</p>	січень 2005	1	2	
15	<p>“Відповіді” для інтерв’ю на сторінках газети “Літературна Україна”. Варіанти. Автограф, ксерокоп. з авт. правкою.</p> <p style="text-align: center;">* * *</p>	21 травня, 20 квітня 1998	2	24	
16	<p>Бібліографії творів Барабаша Ю.Я., що були опубліковані та видані упродовж 1958 – 1984 рр. Варіанти. Автограф, маш., ксерокоп.</p> <p style="text-align: center;">II. Листи Барабашу Ю.Я.</p>	27 вересня 1984, б/д	4	20	
17	<p>Барки В. (Очерета В.К.). Додаються: літературна довідка, ксерокопії схеми “світоглядної таблиці” з коментарями Василя Барки.</p>	12 червня 1995 – 20 січня 1999	14	62	

№ пп	Заголовок справи	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
18	Гончара О.Т.	6 березня 1987 – 28 червня 1989	5	8	
19	Корогодського Р.М.	9 січня, 18 серпня 2001	2	5	
20	Куценка Л. Додається запрошення Кіровоградського педагогічного інституту ім. В.К. Винниченка прийняти участь у міжнародній науковій конференції “Євген Маланюк: література, історіософія, культурологія”, присвяченій 100 – річчю від дня народження письменника.	23 грудня 1996, 27 січня 1997	3	10	
21	Лихачова Д.С.	30 грудня 1978, 21 грудня 1983	2	4	
22	Луцького Ю.О. Додаються: ксерокопії анотації й змісту хрестоматії “Towards an intellectual history of Ukraine” і статей кореспондента, лист Луцького Ю.О. Тарнавському М., індивідуальне фото, ксерокопія вирізки з газети “Столиця” за червень 1996 р із віршами Бродського Й. і Кислого П. та ін. документи.	29 серпня 1996 – 1 квітня 2001	32	52	

№ пп	Заголовок справи	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	При- мітки
23	Махновця Л.Є. Додається вирізка з газети “Вечірній Київ” від 20.10.1988 р. із статтю кореспондента “Про Пирогощу і музей “Слова ...” в ній”.	18 листопада 1988 – 19 березня 1990	6	10	
24	Мельника В.О.	серпень 1995 – 26 листопада 1996	6	10	
25	Новиченка Л.М.	5 листопада 1986 – 26 лютого 1996	5	10	
26	Світличного І.О.	13 лютого 1958 – 28 березня 1959, б/д	5	5	
27	Світличної Л.П.	15 березня 1993, 28 січня 1996	2	4	
28	Федченка П.М.	2 травня 1998 – 28 квітня 2001	5	11	
29	Харчука Б.М.	20 листопада 1968 – 5 вересня 1970	3	7	

№ пп	Заголовок справи	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	При- мітки
	<p>III. Документи до біографії Барабаша Ю.Я.</p> <p>Листи Барабашу Ю.Я. від установ і організацій</p>				
30	Деканату філологічного факультету Київського ордена Леніна Державного університету ім. Т.Г. Шевченка про призначення дати захисту дисертації Барабаша Ю.Я.	25 січня 1969	1	2	
31	Фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів із запрошенням прибути для вручення Барабашу Ю.В. Нагороди 1998 року (грамоти та грошової суми 5000.00 американських доларів) за наукові дослідження видатних постатей української літератури – Гоголя М.В. і Сквороди Г.С.	5 березня 1999	1	3	
	<p>IV. Документи, зібрані Барабашем Ю.Я. для своїх робіт</p>				
32	Лист Національної комісії з питань повернення в Україну культурних цінностей при КМ України Барці В. з вдячністю за предані архівні матеріали та друковані видання. Ксерокопія.	13 грудня 1994	1	1	

№ пп	Заголовок справи	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	При- мітки
	V. Документи про Барабаша Ю.Я. Рецензії на праці Барабаша Ю.Я.				
33	Карабутенка І.Ф. на збірку критичних статей “Крилатий реалізм”: літературно-критичні нотатки, Моргаєнка П.Д. на збірку статей “Сенс життя” і “Сенс смерті”: літературні роздуми і суперечки. Маш. із правкою.	10 грудня 1960, б/д	2	20	
34	Гринберга І., Дзюби І.М., Новиченка Л.М. на книгу “Чистое золото правды”. Варіанти. Рукопис, маш.	30 березня 1962, б/д	4	27	
35	Вишневської І., [Кавка А.]К. на рукописи досліджень “Гоголь и украинская литература” Кн. I “Истоки”, Мишанича О.В. “Знаю человека... Григорий Сковорода: поэзия, философия, жизнь” та ін. Маш.	11 жовтня 1987, 29 жовтня 1995, б/д	4	22	

№ пп	Заголовок справи	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	При- мітки
36	<p style="text-align: center;">Відзиви</p> <p>Волинського П., Новиченка Л.М., Шабліовського Є.С. та ін. на автореферат докторської дисертації “Принцип народности и некоторые актуальные вопросы литературы (Очерки истории и современного развития украинской советской литературы) ”. Варіанти. Додаються супроводжуючі листи Димшиця [А.] та Лесина В.І. Барабашу Ю.Я. Рукопис, маш.</p>	20 грудня 1968 – 3 березня 1969, б/д	13	89	
37	<p>Гулинського В.М., Золотуського І., [Кавка А.]К. та ін. на монографію “Гоголь и Шевченко. Сравнительно- типологические опыты”. Рукопис, комп. набір</p>	15 червня 2000 – 10 лютого 2001, б/д	4	14	

№ пп	Заголовок справи	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	При- мітки
	* * *				
38	<p>Лебедева Є.Д. “Барабаш Юрий Яковлевич”. Бібліографія літературних праць та відгуків на них за 1973 – 1974 рр. Автор невстановлений, бібліографічна довідка на творчість Барабаша Ю.Я. за 1973 – 1980 рр. (в документі відсутні аркуші №№ 3, 4.) Маш. копії.</p>	б/д	2	7	

В опис внесено 38 (тридцять вісім) одиниць зберігання з № 1 по № 38 – 153 (сто п'ятдесят три) документа на 1362 (тисячі трьохстах шестидесяти двох) аркушах.

Опис склала:

головний спеціаліст
10.10.2014 р.

Л.О. Рожкова

Прийнято на державне зберігання до ЦДАМЛІМ України 38 (тридцять вісім) одиниць зберігання – 153 (сто п'ятдесят три) документа на 1362 (тисячі трьохстах шестидесяти двох) аркушах.

Документи передала:

головний спеціаліст
23.10.2014 р.

Л.О. Рожкова

Документи прийняла:

головний спеціаліст
відділу забезпечення
збереженості документів
23.10.2014 р.

Т. М. Снежкова